

ҚУЙИЧИРЧИК:

МАЪНАВИЯТ — БОШ МАСАЛА

• Махаллардаги “Беруний”, “Маданият”, “Мингчинор” маданият марказлари капитал реконструкция қилинади;

• “Дўстобод”, “Мустафа Чачи” маданият марказлари замонавий жиҳозланади;

• туман маданият марказларида санъат ва маданият йўналишидаги тўгараклар сони 29 тадан 70 тага, тўгарак аъзолари эса 320 нафардан 1000 нафарга етказилди.

Миллий маданиятимизни тикламай, адабиёт ва санъатимизни ривожлантириб туриб, тараққиётга эришиб бўлмайди. Халқинг турмуш тарзи юксалиши, ҳар жиҳатдан баркамол авлодни тарбиялашимиш учун ҳам, биринчи навбатда, юксак маънавиятга, маданиятта эҳтиёж сезамиш.

Бунинг учун эса факаттинг шахарларда эмас, балки барча ахоли пунктларидаги маданият ва маъrifat марказлари сонини кўпайтиришимиз, борларни одамлар талабини кондидариган даражада замонавий ҳолатга келтиришимиз зарур. Давлатимиз раҳбари илгарга сурған беш ташаббуснинг биринчиси айни шу мақсадга каратилгани ҳам масала ниҳоятда жиддий эканни кўрсатиш туриби.

Афуски, ўтган йиллар давомидаги ёзлиборсизлик, одамларнинг факат тиричилик ташвиши билан яшани тифили жойлардаги маданият маъrifat масканлари каровсиз, ташландик холга келиб қолди. Бир пайтлар гуллаб-ишинаган ана шундай инцидентлардан бирни тумандаги “Беруний” маҳалласида жойлашган. Бу ерда ка-

чонлардир кинотеатр, кутубхона, миллий фольклор ва эстрада ансамблари, санъат тўгараклари бўлганини одамлар десери унтиб юборган.

600 ўринга мўлжалланган марказ капитал таъмирланмоқда. Шу кунларда бинода демонтаж ишлари якунланди,

том кисми янгидан ёпилди. Олдидаги эски фаввора олиб ташланни, янгиши бунёд этилмоқда.

— Илк бор 1985 йилда марказга ишга келганимда бу ер жуда гавзум, санъат булоқлари кайнаган эди, — дейди “Беруний” маданият маркази раҳбари

Баъзи тадбиркорлар марказ биносини хусусийлаштириб, тўйхонага айлантириш тараддудига тушиб қолди.

Амиргул Маманазарова. — Худудимизда санъатга қизикучи ўшлар сафи кенг эди. Вақт ўтиб марказга эътибор сусайди ва аста-секни ўшларнинг катнови камайиб борди. Ҳатто баъзи тадбиркорлар марказ биносини хусусийлаштириб, тўйхонага айлантириш тараддудига тушиб қолди. Ўша йилларни марказдаги кутубхонада 18 мингга адабиёт сакланарди. Шундай маданият ўчигина асрар колини учун маҳалла фидойилари билан

бормаган жойимиз, кирмаган эшигимиз колмади. Масала ҳукумат даражасигача кўтарилди. Нихоят маданият марказини саклаб колдик. Президентимизнинг беш ташаббуси туфайли марказимиз таъмирлантири. Худуддаги ўшларнинг кизиқинларини аниқлаш максади сўровнома ўтказдик. Ўрганиш натижасига қараш турили тўгараклар очиши, машгулоларга маълакали мутахассисларни жалб этишга киришганимиз.

“БЕРУНИЙ”ДА БАРЧАСИ БОШҚАЧА БЎЛАДИ

Техника асрода
яшаётганимизни ҳисобга олсан, ҳаётимизда компьютер технологияларининг аҳамияти катта. Ўтирган еримизда дунёнинг нариги четидаги инсон билан юзмайоз тургандек гаплашаштган бир пайтада орамизда ҳали компютерни ўчириб-ёқинши ҳам билмайдиган ўшларнинг бўлиши ачинарли.

Беш ташаббуснинг учинчи йўналиши айни шу соҳага багишланган бежиз эмас. Бугун “Беруний” маҳалласида компьютер ва интернет хизматларини, компьютер саводхонлиги ва дастурлашга онд тўгараклар фаолиятни йўлга кўйиш учун барча шароитлар яратилмоқда. Жумладан, худуддаги 48-умумтаълим мактабида “Рақами технологиялар ўкув маркази” очилиб, 20 та компьютер келтирилди. Ҳозир уларни интернетга уша чораси кўримоқда.

— Ёзи таътил жуда мазмунли ўятни. Мактабимизга компьютер келтирилган бизнис жуда хурсанд килди. Кунинг иккак маҳалла шаплашадиган тўгаракка акам иквалимиз нафбат билан каттанимиз. Тушгача мен, сўнгра акам келади, — лейди 48-мак-

Худуддаги 48-умумтаълим мактабида “Рақами технологиялар ўкув маркази” очилиб, 20 та компьютер келтирилди.

табнинг 8-сифиф ўкувчиси Алимардон Мирзакаримов. — Ҳозир “Paint”, “Word” дастурларини ўрганиб, компьютерда тез ёзиши машк киляпмиз. “Ўзбекистон” маҳалласидан “Беруний” таътил жуда мазмунли ўятни. Ҳозир уларни интернетга уша чораси кўримоқда.

ма обьектлари, корхона ва ташкилотлар ҳамда маҳаллий ахолни юкори тезликлиги интернет билан таъминлаш максалиди оптик толали алоқа линийси тортилиб, интернетта уланди. 48-мактабда Wi-Fi худуди ташкил этилди.

— “Беруний” ва “Мингчинор” маҳалласидаги маданият маркази худудига, Дўстобод шаҳри “Навқирон” маҳалласидаги истироҳат боғига Wi-Fi ўрнатилиди;

— “Кўргонча”, “Мингчинор”, “Беруний”, “Ҳамзабон”, “Тошовул”, “Маданият” қишлоқ врачлиқ пунктлари ва 29-, 30-, 31-, 32-кишлоқ оиласиги поликлиникаларига 2020 йил май ойигача Wi-Fi курилмалари ўрнатилиди;

— 2020 йилгача тумандаги 51 та умумтаълим мактаби, 20 та мактабгача таълим ва 12 та соғлини сақлаш муассасаси юкори тезликлиги интернетта уланади, 193,6 километр оптик толали алоқа линиялари тортилади. 15 та мобил алоқа база станциялари ўрнатилиди;

— тумандаги 51 та мактабнинг компьютер синфоналари моддий-техник базаси замон талаблари асосида босқичма-босқич янгилашиб, ўкувчилар учун таълимий компьютер дастурлари, мобил иловга яратиш ва фикрлашга ундиҳидиган турли ўйинлар бўйича тўгараклар ташкил этилади. Уларга уч минг нафар ёш қамраб олинади;

— туманда рақами технологиялар ўкув маркази очилади;

— 4-, 5-, 10-, 16-, 18-, 27-, 31-, 33-, 35-, 43-, 45-, 47-, 49-мактаблар компьютер жиҳозлари билан таъминланади.

— Волейбол, мини футбол, шахмат, шашка, енгил атлетика, стол тениси каби тўгаракларимиз ишлаб туриди, дейди мактабнинг жисмоний тарбия ўқитувчиси Фарруҳ Умаров. — Лекин спорт залимиз таъмирга мухтож. Имкон кадар ўз ёнимиздан таъмиглашга харекат килдик. Лекин “игна” билан кудук казиб бўлмайди”. Яқинда масъул мутасадилар келиб, бу масалани ҳал килишарини айтди. Шундан умидвор бўлиб турибмиз.

— Худудимизда болаларимиз спорт билан шугулланни учун шароитлар етариши эмас, дейди маҳалла яшовчи Насиба Камолова. — Шунинг учун ҳам фарзандларимиз тўгаракларга бормаянти. Қани энди маҳалламизда ҳам яхши спорт зали,

футбол майдончалари курилса... Телевизорда спорчилар эришаётган натижалар, уларга давлатимиз томонидан бериладиган ёзлиборни кўриб, бизнинг болаларимиз ҳам чемпион бўйсади, деб ният килимиз. Лекин хозир шароит йўк.

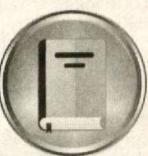
Яхши ниятга яраша амалий характер каби бўлиши керак. “Беруний” маҳалласида мактаб стадиони, бир нечта спорт тўгараги, спорт зали ҳаминчадар фолият яратилиши, бирор “Маданият” маҳалласида мактаб спорт залидан бошқа бирор спорт иншиоти йўк.

Худуд ўшларнинг бўш вактларida спорт билан шугулланнишлари учун шароитлар яратилмаётгани ачинарли көл.

Вазият ижобий тарафаға ўзгаради деган умиддамиз.

ҚИРҚ ЙИЛДА ҚИР, ҮЗГАРАР

"Беруний" маҳалласида жойлашган таълим мусассасалари кутубхоналари китоблар билан етарили даражада таъминланмаган. Ҳаттоқи ўз вазифасини ўтаб бўлган, эски адабиётлар ҳам ҳозирчага ўқувчиларга тақдим этиб келинган.

"ЯНГИ КИТОБЛАР ОРЗУ ЭДИ"

Масалан, 48-умумталим мактаби кутубхонаси Шаххода Тўлганотанинг сўзларига караганда, мактаб кутубхонасида 600 дан зиёд китоб мавжуд бўлиб, 426 нафар ўқувчи кутубхонага аъзо бўлган. Ҳар куни 8-10 китобхон мутолаага келган. Махалла болаларининг китобга киникини баланд. Шу сабабдан ҳам ора-ора китобхонлик тадбирлари ўтиклиб келинган.

Якинда мактаб ўқувчиларидан бирни Мафтуна Абкорова туманда китобхонлик бўйича ўтиклиган ташловда биринчи ўринни ёзгалиган. Бирок мактаб кутубхонасида илмий, сийсий, бадиий адабиётлар этишмаслиги туфайли ўқувчиларни камраб олиш кийин кечмокда. Охирги марта Ёшлар иттифоқи Қўйичирчиқ туманинг томонидан мактаб кутубхонасига 36 та китоб ётказиб берилган. Кутубхонанинг ташкилий ва моддий ишлари ходимлар зиммасида бўлиб келган.

Сўровнома ўтиклиганда "Беруний" маҳалласида яшовчи 1 минг 375 нафар ёшининг 433 нафари маданият ва санъатга, 426 нафари китобхонникка, 211 нафари тикувчиликка, 248 нафари спорта ва 201 нафари компютер технологияларига кизикишини билдирган. Хозир

аникланган муммомлар юзасидан амалий ишлар олиб борилияпти. Жумладан, "Беруний" маҳалласида машниятни китобхона, компютер саводхонлиги тўтараги, касб-хунар ўқув маркази,

Ёшлар иттифоқи Қўйичирчиқ туманинг томонидан 36 та китоб мактаб кутубхонасига ётказиб берилган. Кутубхонанинг ташкилий ва моддий ишлари ходимлар зиммасида бўлиб келган.

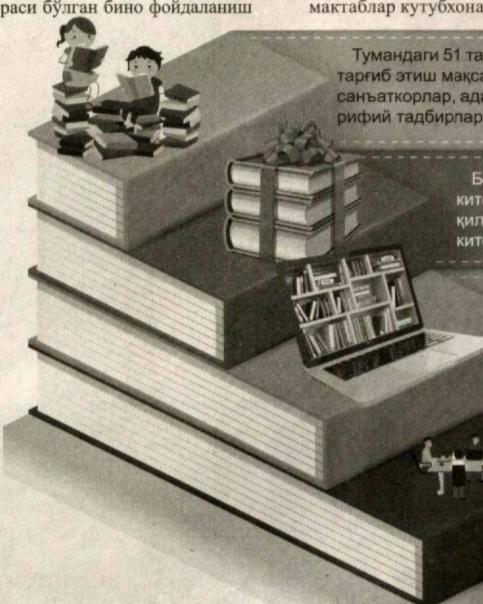
доривор ўсимликларни кайта ишлаш ва қадослаш ҳамда нон маҳсулотларини ишлаб чиқариш цехи иш бошлайди. "Файзиобод" кўчасидаги қаровсиз ётган уч каватли бинони таъмирлаш ишлари ҳам якунланаб колди. Энди бино кўйичирчик театрига айлантирилиб, бу ерда кутубхона ҳам ташкил этилади.

Тумандаги "Маданият" маҳалласида ҳам ишлар кўзигин паллада. Фойдаланинг учун нокуяй, қаровсиз ётган бинолар кайта таъмирланмокда. Жумладан, бир неча ўйл иллари колхоз идораси бўлган бино фойдаланиши

учун куляй, замонавий ҳолатта келтирилипти. Бу ерда кутубхона ва турли фанларни чукурлаштириб ўқитишга йўналтирилган кўшимча дарслар ташкил этилади.

— Онам биринчи гурӯҳ ногирони, — дейди маҳалла истикомат килювчи Ҳурлико Ҳолмиразаев. — Ёши каттат бўлса ҳам бадий адабиётларни севиб ўқийди. Китоблардан олган таасусоттини бизга кувионг айтб беради. Онамга кўшилиб, фарзандларим ҳам китоб мутоласига шўнгиг бекетади. Лекин ён-атрофимиздаги мактаблар кутубхонасида адабиётлар

тишишаси, махалламиз худудида китоб дўконлари йўқлиги тифайи битта китобни ўн марталаб ўқишига тўғри келган. Айниска, муддатини ўтаб бўлган китобларни кайта-кайта ўқиши киши дилини хирса килади.. Бешта ташаббус доирасида туманинг мизда олиб борилаётган кең кўламли ишларни кўриб, тўғриси, уйда кўл ковуштириб ўтиргим келмади. Оила аъзоларим билан бу хайрли ишларда фаол катнашмиз. Ишномичом комилки, тез орада Қўйичирчиқ туманинг энг обод ва нурул масканлардан биринга айланади.

Тумандаги 51 та умумталим мактабида китобхонникинг тарбијати ётганда ўқувчи ёшлар ҳамда шоир-ёзувчилар, санъаткорлар, адабиётшунослар иштирокида маънавий-масрий тадбирлар ташкил этилади.

Барча умумталим мактабларида "Фарзандимга китоб сова қиласам", "Мактабимга китоб сова қиласам" шири остида китобхонлик тарбијоти ва китоб савдо ярмаркаси ўтиклидап.

Тумандаги аҳоли гавжум жойларда ва таълим мусассасаларида "Электрон кутубхона" лойиҳаси доирасида QR-кодлар ёрдамида яратилинг электрон китобларнинг ахборот планшетлари жойлаштирилади.

"Истикроп" МФЙ худудида вилоят ахборот кутубхона марказининг филиали очилади.
Танлики икодорлар билан "онлайн" учрашув ва лавра субҳати уочитирпайди.

ХОЖИШ БОР, ИМКОНИЯТ ҲАМ!

"ҚАНИ ЭДИ ИШЛИ БЎЛСАМ..."

Нуртоғи ПАРМОНОВА,
"Маданият" маҳалласида яшайди:

— Ҳоқимликка бир неча марта иш сўраб бордим. Натика бўлмади. Ҳозир кунгук ободонлаштириш ишларига чиқяпман. Нима киёнай, рўзгор тибратишимиз керак-ку! Тикувчиликдан бироз хабарим бор. Қандолатчилик соҳасида бўлса ҳам ишлардим. Қанийди, маҳалламизда иш ўринлари яратилса... Мен каби аёллар ишли бўлиб, рўзгорга ҳисса кўшардик.

Ўрганияти. Дарслар хафтада 3 марта, бир ярим соатдан ўтиклилади. Эътиборлиси, касб ўрганувчиларга ойига 150 минг сўмдан стипендия ҳам белгиланган.

Аёлларнинг ишлари учун куляйлик яратиш максадида маҳалла 200 ўринга мўлжалланган мактабгача таълим мусассасаси очиляпти.

Саида БЕРДИЁРОВА,
48-умумталим мактаби директори:

— "Беруний" маҳалласида кизлар учун тикувчилик, қандолатчилик каби тўгараклар очишлиши биз учун мухим. Шунда қизларимиз, келинларимизни бирор қасбга йўналтира оламиш. Хотин-қизлар, асосан, тикувчиликка қизлар ёки касбга йўналтирилган. Ҳудудимизда тикувчилик саларни максаддатли кандолатчилик цехлари ҳам ишга тушганда аҳолига анча ёнгиллик бўларди.

Кўзда тутилган. Гулноза хозирданан иккича тенглошини иш билан таъминланади.

Яна бир тадбиркор Дильтар Жуманиёзова 48-мактаб кошидаги кийм-кечак цехини ишларга олиб, ўқув маркази ташкил этиди. Бу ердаги киска муддатли ўқув-курсларида 250 нафар тикувчи-муахасини тайёрларда максаддатли кандолатчилик цехлари ҳам ишга тушганда аҳолига анча ёнгиллик бўларди.

— "Ёшлар маркази" қўрилмоқда.

— тикувчилик тайёрлар ўқув маркази;

— 300 ўринга мўлжалланган тикув цехи;

"Беруний" МФЙда яшовчи хотин-қизлар 1665 нафар. Улардан 173 нафари ишлар ишагини билдирган

Махалла аёлларни иш билан таъминланаш бўйича;

Тумандаги "Беруний", "Маданият", "Пахтазор" ва "Навқирон" маҳаллаларида ҳар бир 300 та иш ўринига эга 4 та енгил конструкцияли тикувчилик мажмуналари курилади;

тикув-трикотаж мажмуналари маҳаллий тадбиркорлик субъектларига лизинг асосида берилади;

бу ерда ишлар истагидаги хотин-қизлар рўйхати шакллантирилиб, малака тоифаларига ажратилади;

касб-хунарсиз хотин-қизларга ўқув курсларида тикиш-бичиши сирлари ўргатилади;

туман марказидаги курилиши тугалланмаган "Ёшлар коворкинг" маркази тадбиркорларга "ноль" кийматда фойдаланишга берилади. Марказ негизида "Хотин-қизлар тадбиркорлик маркази" ташкил этилади;

"Беруний" МФЙ худудида аҳолига майший хизмат кўрсатиши мажмуаси ишга тушади;

тадбиркорлик фаолиятини бошлаш истагидаги хотин-қизлар аниқланниб, уларга имтиёзли кредитлар ажратилади.

Қўйичирчиқ туманида аҳолига қулайлик яратиш ҳамда замонавий талабларни қондириша қаратилган бир қатор лойиҳалар амалга оширилмоқда. Жумладан:

— ичимлик суви билан таъминланганлик даражасини 34 фойздан 66 фойзга ётказиш;

— 56 та кўп қаватли ўй-жойларни иссиқлик тизимида улаш;

— 35 та кўп қаватли ўй-жойларни таъмирлаш;

— туман аҳолисининг электр энергияси таъминотини яхшилаш максадида 3 донса трансформатор пунктни ўрнатиш, 500 донса симёночи темп-бетон таянчларга алмаштириш;

— бўш турган биноларда 10 мине бошли замонавий чорвачик комплекси ташкил этиш;

— аҳоли томорқаларига самарали хизмат кўрсатишни йўлга кўшиш мақсадида "Томорқа хизмати" МЧК ташкил этиш;

— аҳоли томорқаларида 3-4 сотихли 1000 та ихчам иссиқхона куриш;

— "Тинчлик" МФЙ худудида 120 ўринли янги давлат мактабга таълим муассасасини ташкил этиш;

— "Маданият" МФЙда кишлоп врачлик пункти куриш;

— "Беруний" МФЙ худудида "Мехнат гузари" куриш, пойабзал ишлаб чиқариш корхонаси ва ўқув марказини ташкил этиш;

— туман тиббиёт бирлашмасини 20 турдаги тиббий асбоб-ускунапар билан тўлиқ жиҳозлаш;

— 37 та МФЙ фаолиятини тубдан такомиллаштириш, бинолар билан таъминлаш ҳамда моддий-техника базасини ривожлантириш;

— ногонлиги мавжуд ва ўй-жойга эҳтиёжманд бўлган 70 та оиласини ўй-жой билан таъминлаш, 58 та оиласини ўй-жойини таъмирлаш бериси;

— туман марказида 10,6 гектар майдонда замонавий хиёбон барпо этиш;

— туманда фаолият кўрсатмаётган 82 та кичик бизнес ва 262 та якка тартибдаги тадбиркорлик субъектлари фаолиятини тиклаш;

— тумандаги 37 та МФЙда фуқаролар гавжум бўлган худудларга юқори сифатли видеокузват камералари ўрнатиш;

— Дўстобод шахрида Давлат хизматлари маркази куриш;

— 500 нафар ишлиз фуқарони ҳақ тўлданадиган жамоат ишларига жалб этиш;

— тумандаги 8 км маҳаллий, "Обод кишлоп" дастурда кўзда тутилган 28,5 км ички, кўшичма 26,32 км ички ҳамда 19,2 км ички хўжалик автомобиль ўйларини жорий таъмирлаш;

— яроқсиз ҳолга келган Қўйичирчиқ ва Чиноз туманларини боғловчи кўприкни қайта куриш;

— "Пахтазор" МФЙ худудида хиёбон барпо этиш;

— "Мехнат" агрофирмасининг узумни қайта ишлаш шохобчидаги янги лойиҳаларни жорий этиш;

— тумандаги сурориладиган ерларнинг сув таъминотини яхшилаш мақсадида 30,1 км канал, 5,5 км лоток тармоклари ва 6 та гидротехника иншоотини куриш ва реконструкция кулиш;

— тумандаги майший ва бошқа турдаги чиқиндиларни йигиб олиш учун 3 та маҳсус техника билан таъминлаш.

Сахифаларни Ш.МАҲМУДОВ, Ҳ.УСМОНОВ,
Ж.МУСУМОНОВ, А.АҲМЕДОВ, Р.ОЧИЛОВ,
А.АҲТАМОВ, Д.ЮСУПОВА тайёрлади.

Qir-adirliklarda ko'klam nafasi sezildi. Ko'm-ko'k o'tlar nish urdi. Tog'lardagi qorlar erib, soylar ko'pirib oqdi. Tog' yonbag'ridagi qishloq ahli bahor kelgani dan xursand edi. Men shu qishloqda tug'ilganman. Mening ota yurtim shu! Shu qishloqda katta bo'ldim! Otam elga mashhur chavandoz edi. "Ernazar chavandoz", derdi el. Uning bir qora tulpori bor edi. Qorako'z, yolları uzun, oyoqlari baqvut, o'ng badanida oppoq xoli bor. Otam u bilan faxlanardi, "bir-rodarim", derdi.

Qorong'i tushdi. Fojiani eshitgan onam va ukalarim keldi. Onam peshanamdan o'pdi. Ukalarim qo'llarimdan tutdi. Men Oqxol bilan yana bir bor vidolashdim.

di. Men esa qora tomon shoshdim. Huv ana, adirlig tepasidi bayroqcha. Oqxolga qamchi bosmoqchi bo'lgandek, qo'limni havoga ko'tardim. Oqxol maqsadimni anglaydi. Yanada shitob bilan chopardi. Tizzamda qisib ketayotgan uloqni niyoyat bayroqcha oldiga tashladim. Oqxol g'olibligidan mammundek asta, lekin qandaydir mag'rurona qadam tashlab bora di. Boshqacha yo'tadi. Men unga rahmat aytdim. Sovrinni olib, Oqxolni ukamga sovutish uchun berib, bir chetda chavandozlarining uloq talashishlarini kuzataman.

Murod hama qorabayirda uloqni olib, to'dadan ajradi. Yoniga hech kimni yaqinlashstirmay, uloqni manzilga tashladi. Sovrinni oldi. Endi ikkimizning bahsimiz davom etadi. Asosiy sovrin — tuyu uchun bahs boshlandi. To'da ichiga yorib kiramiz. Oqxol jon-jahdi bilan uloq tomon talpinadi. Murod boshqa yoqdan uloqqa yaqinlashadi. Undan chaqqonlik qilib, uloqni

ko'zlar menga mo'litarib boqdi. Men Oqxolni quchoqlagancha qo'yib yubormasdim. To'planganlarining gapi ulog'imga chalinaldi:

— Bechora ot! O'lay deb turibi!

— Bu pastkashlikni kim qildiykan?

— Murod chavandoz uloqni oldi!

Balki, udir?

— O'zi qani?

— Shu atrofda yurgandir.

Oqxol zo'rg'a nafas olayotganini,

Chiday olmadim. Hayqirig'im adin tutdi.

— Murod! Ablab!

Odamlar shivir-shivir qildi.

— Murod ekan-da!

— Pastkash!

— Sovrin olmay, har balo bo'lgur!

— Qishloqni sharmanda qildi!..

Chuquq qazidim. Oqxolni egar-jabduqlari bilan birga ko'midim.

O'kirib-o'kirib yig'ladim.

"Oqxol, meni kechir! Sen o'lguncha, men o'lmasmidim, Oqxol! Endi kimni birodarim deyman?! Kim bilan dardlashaman?! Kimga sirlarimi ni aytaman?! Kimga!?"

Qorong'i tushdi. Fojiani eshitgan onam va ukalarim keldi. Onam peshanamdan o'pdi. Ukalarim qo'llarimdan tutdi. Men Oqxol bilan yana bir bor vidolashdim.

Kechasi bilan ugray olmadim. Oqxoldan ayrilganimga ishommasdim. Yig'idan qizargan ko'zlarim tongga yaqin ilinib, tush ko'ribman.

... Yam-yashil adirlikda otim bilan ketar emishman. Oqxol meni bir tog' etagiga olib boribdi. Bu yerlarni bilaman. Oqtog' etaklari. Yilgi boqayotgan cho'pon meni ko'rib, huddi Oqxolga o'xshash, o'ng sag'rinida xoli bor toy ni ajratib chiqdi. Toyning yollarini silay boshladim. Oqxol buni ko'rib mammun kishnadi. So'ng qayergadir keta boshladim. Ortidan chaqirmsam, o'girilmas, bunga javoban qarshimdagiy toy tinimsiz irg'ishlardi. Shunda bu toy mening yangi Oqxolim, yangi birodarim ekanini tushundim.

Subhidama ko'rgan tushimdan xulosa chiqardim:

"Qaylardadir meni Oqxol kutyapti! U mening kelishimiga intizor!"

Tongda Oqtog' sari yo'iga tushdim. Qishloq ko'chalarida ketib boran ekanman, odamlarning "Murod chavandoz vos-vos bo'lib qolibdi! Tongda o'zini osibdi!", degan so'zlariga ko'pam parvo qilmadim!

"Meni uzoqlarda Oqxolim, birodarim kutmoqda! Boryapman, Oqxol! Sabr qil!"

Sherzod MAHMUDOV

"Taron jiyanim-ov, yo'yo'lda yiqilidik, deymiz? Ko'zlarining bor edi-ku, desalar-chi? Ariq loy ekan, toyib ketdik, demyz. Bo'masa, elga ermak, xalqqa shaloq bo'lamiz... Ayo Tarlon, sen menin akamsan, akam. Bo'ldi, men endi ularni akam demayman. Mening akam sensan, Tarlon. Uka desa degulik, menday ukang bor, aka desa degulik, sendayin akam bor, nima g'amim bor, Tarlon... Ayo Tarlon, sen menin birodarsan, birodaram. Bo'ldi, men endi ularni birodaram demayman. Mening birodaram sensan, Tarlon... Ayo Tarlon, sen menin qiyomatlik birodarsan, qiyomatlik birodaram..."

Tog'ay MURODning "Ot kishnagan oqshom" qissasidan.

yerdan uzib, tizzam orasiga qisib, haygirdim:

— Bos, Oqxol! O'zingni ko'rsat!

Oqxol meni eshitadi. Kuchiga-kuch qo'shiladi. Uning abjirligidan to'dadan qanday chiqqanimni bilmay goldim. Oqxol tepalik tomoniga qarab chopardi.

Ortimizdan Murod quvdi. Oqxol qorabayidan uchqurligini namoyish etar, Murod esa borgan sari ortda golardi.

U achchiq qilib, otiga ustma-ust qamchi tushiradi. Tepalikka ham yaqin qoldi.

Shu payt qayergadir "gum" etgan ovoz eshitildi. Oqxol kishnaganha ag'darildi.

Men esa oldinga uchib ketdim...

... Hushimga kelganimda atrofimni tumonat odam o'rabi olgandi.

Oqxolimni qidira boshladim. Shu payt o'n qadamlar nariida yotgan Oqxolga ko'zim tushdi.

Gandiraklagancha u tomon tomona g'azab bilan boqardi.

Ko'pkari boshlandi. Oqxol bilan to'daga kirdim. U hech nimadan hayiqmasdi. Chavandozlarining qamchilashlariga ham parvo qilmasdi.

Pishqirgancha uloq tomon otilar di.

Yerdan uloqni ko'tardim-da, to'dadan ajraldim. Oqxol qushday uchar, ortidan chang-to'zon ko'tarib chavandozlar quvardi.

Aksariyati Oqxolga yetish qo'llaridan kelmasligini sezib, quvishdan to'xtadi.

— Oqxol, senga nima bo'ldi, Oqxol!?

Oqxolning qora

"Ot yashil yaylovlarini ko'ryapti. Ona bag'ida yayraganlarini eslatyapti. Men birinchki kitobim chiqqan, qonchim olamga sig'mas baxtiyor damlarni ko'z yumib xotiramda jonlantirayman. Beixtiyor otga qarayman. U hamon bosh eggancha, loqayd turardi.

— E, birodar, ne gunohing bor ediki, seni shu alfozga solishadi?

Ot tilga kirkandebo'ldi:

— Menda qanday gunoh bo'lsin. Bir bezabon jonivorman. Odamlarning yukini yengil qildim, uzog'ini yaqin qildim. O'zimni insonning do'sti degandim...

Hayronman. Olis yurtlarda janglarga kirdim. Yaratil, uzoq yurtlardan vatan deb bilgan manzilga yetib keldim. Mana, ko'rib turibsan, o'sha sog'inib kelgan vatanda oftob ko'may turibman..."

Said AHMADning

"Ot bilan suhabat" hikoyasidan.

OQXOL

Oqxol bilan g'ururlanardim. Oqxol olimga mehribon edi. Uni ko'z qorachig'idek avaylardim. Ammos bir falokat sedir bo'ldi...

... Oddiy kun edi. Ismimni chiqish, uymizga ikki kishi kirib keldi. Tanidim. Qo'shm qishloqlik boyvachcha chavandozlar. Ularni yoqtirmasdim. Uloqlarda g'irromlik qiladi. Lekin nasl-nasabi sabab hech kim qarshi chiga olmasdi. Shunday bo'lsa-da, ularni uya takif qildim.

— Shernazar, senga bir iltimos bor edi, — dedi Murod chavandoz.

— Nima ekan?

— Eshitgan bo'lsang kerak, uch kundan so'ng, qo'shni qishloqlik To'ra oqsoqol ko'pkari beryapti.

Sovringa tuya tikkan. Lekin gap unda emas, — shu yerga kelganda Murod bir zum indamay turidida, tomsg'ini qirib olgach, davom etdi. — To'ra oqsoqol sovchilarimga rad javobini berdi. Qo'limdan ish kelishini ko'rsatib qo'ymoqchiman. Manaman degan chavandozlar ichida uloqni olsam, oqsoqol rozi bo'lib qolari. Boshqa chavandozlarini yengarman, biroq sen bilan Oqxolga kuchim yetmaydi. Iltimos: uloqqa borma! G'olib bo'lib, oqsoqolga kuyov bo'lsam, seni quruq qo'yimayman! Nima deysan?

Bunday taklifi oldim eshitmagandim. To'g'risi, nima deb javob berishni bilmasdim. Ko'z oldimiga oqsoqolning

o'rilgan sochlari taqimini o'padigan qizi Zumrad keldi. O'yilni qolganimni ko'rib, Murod rozilik alo-mati deb tushundi, shekilli, jonlandi.

— Shernazar, rozi bo'la qol? Sendan nima ketdi?

— Uloqqa g'irrom aralashishini istayapsamni?

Boshqacharoq gap kutgan Mu-rodingat ang'i tori-angori o'zgardi.

— Bir marta bo'lsa, nima qipti?

Qaysarligrim tutdi. Oqsoqolning uyi oldidan o'tganimda Zumradni ko'rib, yurigam haqprib ketishi yodimga tushdi. Uni shu oliftaga berib qo'yigim kelmasdi.

— Rozi bo'imasam-chi?

Javobimni eshitish, Murodning yuzi tundashdi.

— Shernazar...

— Vijdominga qarshi bormayman. Uloqda g'olib chiqishing uchun noplak yo'l tanlamoqchi emasman! Ota-bobolarim sha'niga dog' tushirishni istamayman! Yutsang, halol yo'l bilan, o'z kuching evaziga yut! Kuchingni maydonda ko'rsat!

Uloq — mardlar musobaqasi!

Murod va sherigil o'rnidan turdi. U xo'mraygancha menga tikildi.

— Demak, borasan, shunaqami?

Qat'iy javob berdim.

— Ha!

— Shernazar, bu ishing senga qimmatiga tushishi mumkin! Ogholnityrapman! Keyin afsus chekasani!

Eshik qars yopildi. Yuragimga g'ashlik kirdi. Bir ko'nglim borishni istamasdi. Biroq or-nomusim,

Zumradga bo'lgan tushunib bo'lmashislar, meni uloq tomon chorlardir. Qat'iy qaror qildim.

— Boraman! Yo'limni to'sishga, buyruq berishga hech kimning haqqi yo'q! Zumradni unga berib qo'yumayman!"

... Ko'pkari bo'ladigan kuni Oqxolga mindim. Uloq maydoniga yetib bordim. Adirlikda tumonat odam, bir chetda chavandozlar to'planib turardi. Ularning safiga qo'shildim. Odamlarning hayajonli xitoblari eshitildi:

— Ana, Shernazar chavandoz keldi!

— Oqxolni qara! Bay-bay, qanday ajoyib tulpor-a!

— Suf de, ko'zing tegadi!

— Bugun zo' uloq ko'ramiz ekan!

Oqxol bu maqtovlarni his etgandek qadam tashlashlari bordan o'zgaradi. Men uning qilg'ini sezaman. Bo'yunga shapatilab qo'yaman! Oqxol bundan mammun bo'lib, kishnaydi. Uzoqdan Murod ko'rindi. U men tomona g'azab bilan boqardi.

Ko'pkari boshlandi. Oqxol bilan to'daga kirdim. U hech nimadan hayiqmasdi. Chavandozlarining qamchilashlariga ham parvo qilmasdi.

Pishqirgancha uloq tomon otilar di.

Yerdan uloqni ko'tardim-da, to'dadan ajraldim. Oqxol qushday uchar, ortidan chang-to'zon ko'tarib chavandozlar quvardi.

Aksariyati Oqxolga yetish qo'llaridan kelmasligini sezib, quvishdan to'xtadi.

— Oqxol, senga nima bo'ldi, Oqxol!?

Oqxolning qora

Chingiz AYMATOVning "Alvido, Gulsari" asaridan.

MUASSIS

O'ZBEKISTON YOSHLAR ITTIFOQI

MARKAZIY KENGASHI

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 2017-yil
2-avgustda № 0242 raqami bilan qayta ro'yxatdan o'tgan.

BOSH MUHARRIR

Faxriddin KARIMOV